

Miljøtiltak i Gunneklevfjorden

INFORMASJONSBREV TIL NABOER - NR. 7, AUGUST 2025

Tildeckingsarbeidet er fullført

Vi er glade for å kunne fortelle at tildeckingsarbeidet i Gunneklevfjorden nå er fullført. Dette markerer en viktig milepæl i prosjektet, og vi vil takke alle naboer og interessenter for tålmodigheten og støtten underveis.

Hva skjer videre?

Selv om tildekkingen er ferdig, gjenstår det fortsatt noe arbeid i fjorden:

- Nedrigging av utstyr vil pågå de neste ukene. De store lekterne og annet tungt utstyr som har vært brukt både i fjorden og på land, vil bli fjernet.
- Deretter gjennomføres sluttprøvetaking og analyser. Resultatene sendes til Miljødirektoratet for validering.
- Gunneklevfjorden vil fortsatt være stengt for båttrafikk frem til prøvetaking, analyser og validering er fullført. Dette skyldes blant annet at målepinner utplassert i fjorden vil bli stående i denne perioden.
- Et omfattende overvåkningsprogram vil starte opp i 2026 og dette programmet vil fortsette i 12 år fremover for å følge opp den langsiktige effekten av prosjektet. Her vil vi følge utviklingen og tilstanden til miljøet i fjorden.

Slik har vi jobbet

Tildekkingen av sjøbunnen har foregått ved at vi har brukt rene masser som har blitt blandet med vann og pumpet ut til tildekkingsfartøyet via en rørledning.

Blandingene er deretter spredd ut under vannflaten og har sunket ned for å danne et lag på 20 cm over sjøbunnen. For å oppnå optimal isolasjon av miljøgiftene er det brukt materialer med høyt innhold av finstoff (finknust stein) i de 10 nederste centimeterne av tildekkingslaget.

Som kommunisert i nabobrev nr. 6 i desember 2024, har prosjektet blitt noe forsinket i forhold til opprinnelig plan. Forsinkelsen skyldes i hovedsak utfordringer med «blakking» (spredning av rene partikler fra tildekkingsmassene) som oppstod sommeren 2024. I perioden juli til oktober 2024 tok vi derfor ned hastigheten i prosjektet som et midlertidig tiltak frem til forhold knyttet til blakkingen var utredet. I denne perioden jobbet vi med å utrede saken, i samarbeid med Miljødirektoratet og eksterne eksperter.

Vi undersøkte årsaker, påvirkning på natur og samfunn, iverksatte tekniske løsninger (for eksempel doble siltgardiner i utløpene) og satt i gang utviklingsløp for ytterligere mulige tekniske løsninger. Dette arbeidet ble ferdig i oktober samme år.

Resultatet var at vi iverksatte to nye tekniske løsninger:

- 1) Bruk av saltvann fra bunnen av Porsgrunnselva for å øke synkehastighetene til tildekningsmaterialet (dette materialet består av små steinpartikler som synker sakte i ferskvannet inne i Gunneklevfjorden).
- 2) Vi installerte en «forlenger» på båten for å mate ut tildekningsmaterialet nærmere fjordbunnen. Disse tiltakene gjorde det mulig å igjen ta opp fremdriftshastigheten.

I tillegg bygget vi opp et omfattende kunnskapsgrunnlag som gjorde oss i stand til å vurdere hvorvidt blakking ville kunne ha negativ påvirkning på natur eller samfunn.

Kort oppsummert er konklusjonen at synlig blakking ikke har vært skadelig for omgivelsene. Prosjektet har sørget for å jobbe innenfor turbiditetskravene i pålegg fra Miljødirektoratet og i henhold til den oppdaterte miljørisikovurderingen for prosjektet. I praksis betyr det blant annet at vi har sørget for å holde en partikkelfri laksekorridor i Porsgrunnselva i høysesong for laksevandring.

Fortsatt stengt for båttrafikk

Siden juni 2024 har Gunneklevfjorden vært stengt for båttrafikk. Årsaken er at vi har brukt en vaier til å holde tildekkingsfartøyet i nøyaktig posisjon på fjorden under utlegging av tildekkingsmasser. Denne vaieren utgjør en sikkerhetsrisiko for småbåter og vannskutere som kan komme i høy fart på

fjorden. Gunneklevfjorden er avstengt ved begge bruene i hver ende av Hydrovegen.

Som nevnt innledningsvis i dette nabobrevet vil Gunneklevfjorden forbli stengt for båttrafikk frem til sluttprøvetaking og analyser er ferdigstilt og disse er validert av Miljødirektoratet. Dette skyldes blant annet at det fortsatt er målepinner utplassert i fjorden.

Bakgrunn for prosjektet

Hydro har i mange år jobbet med å kartlegge situasjonen og utrede tiltak for å redusere miljøgiftenes påvirkning på miljø både på kort og lang sikt. I 2013 tok Hydro initiativ til

miljøtiltak i Gunneklevfjorden for å isolere miljøgifter fra den tidligere klor- og magnesium-produksjonen ved Herøya industripark.

Ved å dekke til sjøbunnen reduseres risikoen for at miljøgifter lekker ut fra sedimentene og tas opp i næringskjeden. Tiltaket reduserer også risikoen for spredning til omkringliggende områder.

Sluttprøvetaking og -analyser viser så langt meget positive resultater, og dette arbeidet vil forsette de kommende månedene.

Forurensningen i fjorden stammer fra Hydros virksomhet på Herøya i perioden

fra 1920-tallet og de etterfølgende tiårene. Utslippene ble kraftig redusert på 70-tallet gjennom innføring av nye råstoffer, omlegging av produksjonsprosessene, og installasjon av renseanlegg.

Opp igjennom årene har industriområdet på Herøya gjennomgått store forandringer, fra å være et produksjonssted for Hydro til i dag å være en åpen industripark med rundt 90 leietakere. Hydro har i dag ingen egen produksjonsvirksomhet på Herøya.

HYDRO – se www.hydro.com/gunneklev for mer informasjon om prosjektet

Kontaktperson:
Eivind Midtgarden
Tlf. 47 60 49 48